

СТАНОВИЩЕ

от д-р Кирил Христов Стоянов, доцент в Аграрен университет – Пловдив

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика,

професионално направление 4.3. Биологически науки, докторска програма Ботаника

Автор: Юлиан Александров Маринов

Тема: Флора и местообитания на природен парк „Българка“

Научни ръководители: Проф. д-р Румен Димитров Младенов и Проф. д.б.н. Илия Василев Чешмеджиев

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-973/01.03.2018 г. на Ректора на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Флора и местообитания на природен парк Българка“ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, докторска програма Ботаника. Автор на дисертационния труд е Юлиан Александров Маринов – докторант към катедра „Ботаника и методика на обучението по биология“ с научни ръководители проф. д-р Румен Димитров Младенов и проф. д.б.н. Илия Василев Чешмеджиев.

Представеният комплект материали е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав в ПУ. Докторантът е представил 4 научни публикации, свързани с дисертационната тема и е участвал в международен научен форум.

Юлиан Маринов е завършил висше образование в Аграрен университет - Пловдив с ОКС „магистър“ със специалност „Защита на растенията и почвата“.

Разработването на дисертационната тема е естествено развитие, в следствие от натрупания опит на докторанта. В периода 2003-2011 г. е експерт по биологично разнообразие към Дирекцията на Природен парк „Българка“. От 2011 г. работи в Регионалния природонаучен музей – Пловдив като асистент, от 2014 г. – главен уредник на ботаническата колекция в музея. От 2003 г. до сега, изследванията на докторанта са основно по флората и растителността на природния парк.

2. Актуалност на тематиката

Дисертационният труд е първа по рода си разработка, която описва подробно флората и растителността на Природен парк „Българка“. Разработката има пряко отношение към изследването и опазването на флористичното и фитоценологичното разнообразие.

3. Познаване на проблема

Подробният литературен преглед на дисертационния труд е в две части, отнасящи се съответно за флората и растителността на територията на ПП „Българка“. Цитирани са 152 литературни източника. Отразени са всички изследвания по флората на природния парк до момента. Проследено е развитието на представите за местообитанията и растителните съобщества в изследваната територия, съгласно различните класификации през годините. Изчерпателният литературен преглед и личният 15-годишен опит на докторанта в проучването на Природен парк „Българка“ обосновават целта на дисертационния труд. Целта и задачите са ясно и точно формулирани.

4. Методика на изследването

Изследването е базирано на събиране и съпоставка на различни данни. Те са част от физикогеографската, хидроклиматичната, едафичната, фитоцентричната и консервационната характеристика на изследваната територия. Флористичното изследване е проведено в период от 13 години, с обхващане на всички вегетационни сезони. Използване маршрутен метод с трансектни преходи. Използваните методика, справочна литература и класификация са адекватни към поставените задачи.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Представеният дисертационен труд е структуриран съобразно приетите норми за такъв тип разработки и съдържа всички изисквани раздели.

Дисертационният труд обхваща огромна по обем информация за флората и растителността на ПП „Българка“.

Целта е ясно формулирана. За нейното изпълнение са поставени 5 основни задачи, които обхващат изследване на границите и флористичния състав на обекта, анализ на флората, установяване и хабитатното разнообразие, анализ на сукцесионните промени, и като следствие – препоръки за бъдещото управление на защитената територия.

Анализирана е флората на природния парк по таксономична структура, хабитус, биологичен спектър, разнообразие по флорни елементи и консервационна значимост. Новият за страната *Allium phthioticum*, фигуриращ в Червените списъци на IUCN е оценен в настоящото изследване като „критично застрашен“ за българската флора. Потвърден е считаният за „изчезвал“ вид *Cynoglossum germanicum*, в резултат на което е включен в новата Червена книга с категория „застрашен“. Обосновано е значението на ПП „Българка“ от флористична гледна точка – с единствените находища на консервационно значимите видове *Allium phthioticum*, *Cynoglossum germanicum* и *Myricaria germanica*. Потвърждава се *Lilium albanicum*, известен за българската флората само от Беласица. Установени са 42 нови вида за флористичния район, от които 9 са консервационно значими.

Направено е пълно описание на природните местообитания в Природен парк „Българка“, придружено от подробна карта. Установени са 69 природни местообитания, от които едно ново за страната (F.9.13), 6 – нови за територията на парка. Изготвени са препоръки за управление на Природен парк „Българка“.

Особено информативни са приложенията към дисертацията – списъци на видовия състав, водни макрофити, интродуцирани видове и природни местообитания по EUNIS (с приравнени към тях други използвани кодове).

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Представеният за разглеждане дисертационен труд е доказателство за компетентността на Юлиан Маринов по докторската програма „ботаника“, и уменията му да провежда самостоятелна изследователска работа.

Докторантът е представил 4 публикации във връзка с дисертационния труд, което надвишава двойно изисквания минимум. Водещ автор е в 3 от представените публикации. С това докторантът покрива критериите за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, съгласно нормативите на Биологичния факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“.

7. Автореферат

Авторефератът е правилно конструиран и отразява достатъчно ясно главните елементи от съдържанието, основните резултати и приносите в дисертационния труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Дисертационният труд представлява завършено изследване и бих препоръчал публикуването му. Изготвените карти носят точна и ясна информация за растителността в Природен парк „Българка“. Публикуването им като онлайн ГИС би било от полза на всяко изследване, свързано с флората и растителността на този дял от Стара планина.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд и придружаващите го материали отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, на правилника за неговото приложение и на специфичните изисквания на правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ. Постигнатите научни приноси са реални, високо информативни и представляват добра база за бъдещи научни изследвания.

Представените данни и факти ми дават основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** представения дисертационен труд и да предложа на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Юлиан Александров Маринов в област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологични науки, специалност Ботаника.

23.03.2018.

Изготвил становището: .....

(доц. д-р Кирил Стоянов)